

SLOVENEK

Velja po pošti:
 celo leto naprej K 26.—
 pol leta " " 13.—
 četrt leta " " 6.50
 en mesec " " 2.20

V upravnishvu:
 celo leto naprej K 22.40
 pol leta " " 11.20
 četrt leta " " 5.60
 en mesec " " 1.90

Na pošlji. na dom 20 h na mesec.

Pisarne šte. 10 h.

Inserati:

Enostop. petivrstica (72mm):
 za enkrat 13 h
 za dvakrat 11 "
 za trikrat 9 "
 za več kot trikrat 8 "
 V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona šte. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah šte. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravišškega telefona šte. 188.

Današnja številka obsega 4 strani.

Za naše brate Hrvate!

Slovenski liberalni listi ne nehajo pogrevati že na vse note prepiskano srbsko vprašanje. Zadnji čas so velesrbsko idejo spravili v zvezo z verskim vprašanjem, češ, srbstvo pomenja protikotičanstvo v tem smislu, da se Srbi v Bosni in Banovini branijo proti prodiranju rimske propagande.

Mi smo že zdavnej vedeli, da se slovenski liberalci za to v prvi vrsti za Srbi ogrevajo, ker strupeno sovražijo katoliško vero in cerkev.

Brez strahu in bojzani treba danes vreči liberalcem, liberalnim Čehom in pokretaškim Hrvatom v obraz, kar 7. t. m. piše »Hrvatstvo«: Sramotno se je poniževal hrvatski narod in so se izkušale zatajiti in zamolčati pred svetom njegove prave teženje za ozirom na Bosno! Ko je Stjepan Radić v Peterburgu razlagal hrvaško stališče glede na Bosno, mu je predsednik vzel besedo, kakor da bi Hrvati ne bili Slovani in bi samo Srbi zaslužili to ime! Glasila koalicije, od »Obzora« pa do »Pokreta«, poznajo samo Srbe in povodom takozvanega veleizdajkega procesa informujejo inozemsko časopisje tako, kakor da bi hrvaškega državnega prava nikjer nič ne bilo.

In kdo se je za Srbe povodom aneksije najbolj zavzemal? »Temps«, glasilo francoskega framsanskega ministrstva, francoski poslanik v Rimu, Barrere, duševni oče laškega »svobodomiselnega« bloka in loža v Rimu, ki je izdala tozadeven manifest na Evropo, češ, Avstrija je Bosno anektirala po nalogu Vatikana! O Hrvatih in njihovih starih zgodovinskih pravicah nihče ni zini besedice! Ljubimo in upoštevamo brate Srbe, toda zavezniki, ki so jih imeli, njihovo stvar v očeh katoliškega Slovenstva in Hrvatstva zelo kompromitujejo, ker se jasno vidi, da so se zanje zavzemali iz sovraštva do Hrvatov in njihovih verskih ter narodnih idealov!

Govorimo čisto odkrito: Boj med hrvaško državnoopravno idejo in velesrbsko idejo je pri dveh kultur in dveh verstev: zahodne kulture z vzhodno, bizantsko in katolištva s Srbstvom. Politik, ki to taji,

prezre najgloblje motive tega nasprotstva, kakor nam jih brezdvomno razkriva kulturna zgodovina.

V tem pa liberalci in Srbi trdijo očito neresnico in namenoma izkrivljajo dejstva, ako govore o katoliški propagandi. Poznavatelji vzhodnega vprašanja nam dajo ravno nasprotni odgovor: V Bosni, koder se ta kulturni boj najizraziteje javlja, je katoličanstvo vedno bilo v defenzivi, propaganda meča, laži in nasilja pa je pohajala od strani pravoslavne carigradskega, oziroma peškega in sedaj od belgrajskega patriarhata, oziroma mitropolitstva na eni, od strani izlama na drugi strani.

Rus Lebedev v svoji klasični zgodovini Vzhodne grške cerkve nepobitno dokazuje, da je bila pravoslavna, oziroma srbska cerkev od nekdanj sramotno usunjena Turkom, ki so priznali cerkveno samoupravo Srbom za to, da so s pomočjo pravoslavne propagande zatirali katoliške Hrvate, ki so v Bosni avtohtonski; bolj avtohtonski nego Srbi, ki so večinoma v Bosno priseljeni.

In zato se je srbskemu pravoslavju od strani Turkov v Bosni ni godila posebna krivica, pač pa sta pravoslavje in izlam v sporazumu razkatoličanjevala Hrvate.

Tako je bilo in je še danes. O katoliški propagandi ni niti govora. Noben Srb ni še prestopil h katoličanstvu, pač pa se je zgodilo in se godi nasprotno. Da sta pravoslavje in izlam veliko bolj nestrpna kakor katoličanstvo, pa sledi že iz tega, ker sta že samaposebi kulturno menivredna elementa. Katoličani branijo, kar je njihovo, srbski element v zvezi z mohamedanskim pa pomenita predstraži bizantstva, bojni in agresivni organizaciji na mejišču Vzhoda z Zahodom.

Se pred komaj enim tednom je »Srbska Riječ« v Sarajevu zlobno denuncirala katoličane, da so pokrstili turško deklico, dasi je jasno, da brez dovoljenja starišev noben katoliški duhovnik tega ne more storiti, ako noče zapasti cerkveni kazni. Tako so Srbi našuntali Turke. Izkazalo se je kmalu, da je dotična deklica bila idiot, ki je zašel v katoliško cerkev in onda bulil v oltarje, dokler ga ni cerkvenik spodil. Srbi pa so delali velik dirindaj in natolcevali ter hujskali, da je bilo groza . . .

Slovenci v tem boju stojimo na strani bratov Hrvatov, in sicer, ker smo: 1. katoličani, 2. pa, ker že pravicoljubje veli, da se za tistega postavimo, ki trpi krivico in brani svojo dedno vero ter zahtodno kulturo proti pravoslavni in izlamski menjkulturnosti. **Državnopravni ideal katoliških Hrvatov je tudi naš ideal!** Naši liberalci pa naj gredo, kamor jih srce žene, naše ljudstvo jim ne bo sledilo, ampak jih z njihovimi simpatijami in protikatoliškimi nagoni vred čisto ignorira. Liberalci naj se vpišejo v belgradsko mitropolijo ali pa pod ruskega »oberprokuratorja« svetega sinoda — očitno spadajo k slednjemu . . .

Spored socialnega kurzu S. K. S. Z.

13. do 15. aprila.

Torek, 13. aprila, od 9. do 12. ure popoldne:

1. Temelji finančne vede z ozirom na občine, dežele in državo. (Dr. E. Lampe.)
2. Umetnost v izobraževalnih društvih. (Dr. Cepuder.)
3. Socialna demokracija in gospodarski liberalizem v sedanjosti. (Dr. Pavlica.)

Popoldne od 3. do 6. ure.

1. Gospodarska organizacija in pravna načela. (Dr. Pegan.)
2. Kapitalistiška organizacija velikega obrta. (Dr. Kerk.)
3. Higijena in naš mladinski naraščaj. (Dr. Breclj.)

Sreda, 14. aprila, od 9. do 12. ure popoldne.

1. Banke, borze in njih vpliv na gospodarsko življenje. (Podlesnik.)
2. Mali obrt in njegove težnje. (Ivan Kregar.)
3. Izseljenci; žensko varstvo. (Župnik Kalan.)

Popoldne od 3. do 6. ure:

1. Delavčevo razmerje do podjetnika. Tarifne pogodbe. Strokovna društva. (Dr. Hohnjec.)
2. Delavsko varstvo in zavarovanje. (Dr. Benkovič.)
3. Zadrugištvo. (Pušenjak.)

Četrtek, 15. aprila, od 8. do 12. ure popoldne:

1. Kmetijski in maloobrti kredit. (Rašica.)
2. Carina in agrarna politika. (Dr. Korošec.)
3. Agrarna politika glede na lastninsko vprašanje. (Dr. Žitnik.)
4. Zahteve agrarne politike glede na kmetijsko kulturo. (Povše.)

Popoldne od 3. do 6. ure:

1. Izobraževalna društva in izobražba. Sociološko slovstvo. (Profesor Jarc.)
2. Mladeniška organizacija. (Dr. Pogachnik.)
3. Sociologija in socialno delo — apologija krščanstva. (Dr. Ušeničnik.)

Predavanja se vrše v dvorani S. K. S. Z., Frančiškanske ulice 2, pritličje — levo.

V torek zvečer se vrši razgovor o delovanju izobraževalnih društev, v sredo pa o abstinencnem gibanju. Čas in kraj se pravočasno sporočita.

Ustanovni občni zbor podružnice „Slomškove zveze“

za Ljubljano, ljubljansko okolico in Kamnik je privabil včeraj toliko krščanskega učiteljstva v Ljubljano, da je bila mala dvorana hotela »Union« premajhna.

Otvorjajoč zborovanje je zdravil predsednik »Slomškove zveze«, državni poslanec Jaklič, tri navzoče c. kr. okrajne nadzornike, gg. Antona Maier, Frančiška Gaberšek in Ljudevita Stiasny, ter deželne odbornika E. Jarca in deželnega poslanca nadučitelja Ravniharja.

Prva točka dnevnega reda je bila: Reforma ponavljajne šole. Poročilo je imel velezaslužni šolnik, c. kr. nadzornik Ljud. Stiasny, ki je preštudiral označeno vprašanje z vso temeljitostjo; pokazal je pomanjkljivosti dosedanje ponavljajne šole ter razjasnil, kaj bi bilo treba preurediti. Ves pouk bodi tako prirojen, da bo ustrezal kmečkim interesom učencev, ki so po večini kmečkega stanu. Podrobnosti tu ne naštevamo; omenjamo le, da je gospod referent sestavil dvanaest tez, ki so bile vse soglasno sprejete. Upamo, da je

LISTEK.

Pravilica o konfiskovanem plakatu.

To se je zgodilo v deveti deželi onega leta, ko je raste bob v klasju in ajda v stročju.

Na ulicah tišina in napeto pričakovanje. Za vsakim voglom je stal policaj v »habtaht« postavi, »trebuli ven prišli notri« in gledal strogo na mimoidoče občinstvo. Pred vsakim kioskom je stala patrulja vojakov s častnikom, ki je držal bridko sabljo v rokah, na čelu, in strážila plakate. Poleg mene je stekel dimnikar.

»Kam pa tako naglo?« ga vprašam, misleč si, da bom od takih ljudi, ki proderejo v najbolj intimne kroge, najlažje zvedel, kaj je vzrok temu nenavadnemu uličnemu nastopu.

»Nikar me ne mudite,« se odreže z diplomatičnim obrazom, iz katerega sem takoj bral, da ima mož kakšno važno politično nalogo, »meni se mudi«.

»Ali je danes pri vas novo leto, da pobirate napitnino,« vprašam dalje.

»Kaj še! Danes sem v politični službi. Visoka vlada mi je naročila, naj grem na grad izčistiti topa za slučaj, da bi bilo treba streljati.«

»Kaj pa, ali so spet volitve?«

»Morda še kaj hujšega. Vlada hoče biti pripravljena za vse slučaje.«

»Ste morda kje iztaknili kneza Jurija. Šarabonovi hlapci so mi rekli, da je prišel preoblečen k nam in je prenočil pri »Starem tišlerju.«

»Nam je že znano. Mi smo vlada in vlada ve vse, kar se kje zgodi. Jaz sem namreč c. kr. deželni naddimnikar. Knez Jurij je res prišel v Ljubljano preoblečen za poganjača puranov in je prenočil pri »Starem Tišlerju.« Povedala mi je natakara, kateri je ostal napitnino dolžan. Predpoldnem je imel v gostilni »pri hrvaškem punkeljčku« razgovor z emisarjem Košutistov.«

»Kako ste pa spoznali Košutovega emisarja?«

»Izdalo ga je to, da je jedel ogrski »guljaš s papriko«. Pozneje je konferiral v »Zeleni jami« s predstavitelji slovenskih radikalcev, z nekim ključavničarskim vajencem in z Micko Kovačev. Razni znaki kažejo, da je imela tudi srbo-hrvaška koalicija svoje roke vmes. Popoldne je jedel četrt pečene gosi v gostilni »pri roži«, kar dokazuje, da so tudi Čehi zapleteni v to zaroto. Nato se je pa zgubil na nekem kraju na Marijinem trgu, da ga oko postave ni moglo več zagledati. Ker je dotični prostor lastnina mestne občine ljubljanske, pade odgovornost za njegovo

prikritje kolikor toliko tudi na mestne očete. Sicer se bo pa resnica že še izkazala. Toda sedaj se ne gre za kneza Jurja, ampak za plakat.«

»Za kakšen plakat?«

»Ali ne veste? Za konfiskovani abstinenci plakat. Društvo »Abstinent« je dalo natisniti in nalepiti po mestu plakat na katerem stoji med drugimi tudi črno na belem: »Ne pijte piva!« Ker so pa učenjaki na naših visokih šolah dognali, da so že stari Nemci radi pili pivo in ker je statistično dokazano, da se na Nemškem pije največ piva, je naša visoka vlada to smatrala za agitacijo proti trozvezi. Knez Bülow je nastopil proti temu najenergičnejše in vlada je plakat konfiskovala. Iz previdnosti je dala zastražiti ulice in vsem gostilničarjem je ukazala kar najstrožje, da ne smejo prodati nič manj piva, kot sicer. Sicer bodo obtoženi radi veleizdaje »trozveze« in razžaljenja veličastva drugega v deželi navadnega jezika. Meni je pa naročila, naj hitro izčistim oboja topa na gradu in napišem na vlado poročilo, v kakem stanju sem ju našel, da se lahko eventuelno nabašeta, ako bo tako ukazalo vojno ministrstvo, kateremu se bo poslalo moje poročilo obenem z natančno fotografijo omenjenih topov.«

Ko sem zvedel od c. kr. deželnega naddimnikarja, kar sem hotel, sem ga pu-

stil iti na Grad dalje, sam se pa vrnil v mesto in jo ubral proti gostilni »pri Lipi«.

Vstopivši v sobo zagledam, da ima vsak gost pred sabo dva vrčka piva, iz enega pije, drugi pa čaka napolnjen, da ne bi oko postave, ako bi slučajno pogledalo v sobo, zagledalo kakšnega gosta brez piva in ga obtožilo radi veleizdaje »trozveze« in razžaljenja »drugega v deželi navadnega jezika«. Tudi meni prinese gosposodična Ivanka urno dva vrčka, ju postavi pred me, potem pa prične: »Danes ne smete biti abstinent, če ne, boste na sumu, da ste v zvezi s koalicijo in s kraljevičim Jurjem. Radi trozveze morate piti pivo!«

»Kaj pa s plakatom. Ali kaj veste?«

»Seveda vem. Natakara vse zvedo. Konfiskovane plakate so prepeljali k deželni vladi. Štirje težko obloženi vozovi so jih bili. Kar se je dalje z njimi zgodilo, pa ne smem nikomur povedati, ker mi je to zaupala služkinja deželnovladnega nadkontrolorja kot veliko skrivnost. Ona je celo imela en plakat v rokah.«

»Jaz bi samo rad rešil en izvod za naš deželni muzej,« rečem.

»To bo jako težko,« reče gosposodična. »Najbolje bo, če naredite tako-le: Ta teden imajo pri nadkontrolorjevih kolino in v soboto bodo delali klobase. Nadkontrolorjeva kuharica ima pa znanje z nekim belgijcem, ki jo bo gotovo obiskal v ne-

to predavanje prvi resni korak za izboljšanje naših šol, namenjenih učencem, ki bodo postali prihodnji slovenski gospodarji. »Kmetijsko-nadaljevalne šole« (tako naj se odslej nazivljejo ponavljavne šole) bodo dosegle, da se bo slovenski ratar z večjim veseljem zavzemal za šolstvo sploh. — Stvarno in temeljito predavanje je bilo sprejeto z gromovitim odobravanjem. Celotno razpravo bo prinesel strokovni list »Slovenski Učitelj«.

Po predavanju se je izvršil ustanovni občni zbor nove podružnice in izvolil odbor. Pri slučajnostih so se nasvetovali nekateri predlogi k reformi kranjskega šolstva. Obširnejši referat se je poveril gospodu nadučitelju Bregarju, ki ga bo imel o priliki občnega zbora »Slovenske zveze« na Brezjah.

SRBIJA.

Mir bo trajal le tri do štiri leta!

Srbski veljaki so še kolikor toliko skregani s pametjo. Le tako si razlagamo poročilo, ki je objavljeno »Budapest« o razgovoru z bivšim srbskim zunanjim ministrom Petrovićem, ki je izjavil, da je rešitev srbskega vprašanja zgolj odložena za kake tri ali štiri leta. Če bi bila Rusija pripravljena, bi bila rešitev drugačna. »Daily Mail« pa objavlja sodbo princa Jurija o položaju. Mladi mož je povedal angleškemu časnikarju, da se kmalu zopet razvije balkansko vprašanje, a šlo se ne bo več za Srbijo, marveč za uravnavo vsega evropskega ravnotežja. Do takrat, v treh ali štirih letih, bosta imeli Srbija in Črnagora nad 300.000 dobro izšolanih vojakov. O svoji odpovedi ni hotel govoriti, češ, da to že poskrbe avstrijski listi. Priznal je, da ima napake, ki jih ima veliko mladih ljudi, da je vročkrven, hitrih besedi in da se velikrat ne zna krotiti, da pa ni zadolžil smrti svojega sluga. Odpovedal se je, ker ne sme biti na prihodnjem srbskem kralju najmanjša senca suma. Po Veliki noči odpotuje v Paris in na to na Angleško.

Proti častnikom.

Srbski vojni minister je prepovedal častnikom stalne armade in onim, ki so v rezervi, da ne smejo prirediti političkih shodov in odpošiljati brzojavnih čestitk drugim članom vladarske rodbine, kakor kralju in prestolonasledniku.

Peter odpotuje v Peterburg.

Belgrajski diplomati sodijo, da ako potuje kralj Peter v Peterburg, bo storil to zato, da prosi Rusijo za podporo proti morebitnim protidinastičnim zarotam in pa, da ruski car ne dovoli svojim sorodnikom se potegovati za srbski prestol.

Prestolonaslednik Aleksander

ostane, kakor poročajo »Beogradske Novine« v Belgradu, kjer nadaljuje svoje študije.

Kaj zahteva Jurij.

Ministrski svet se je pečal z zahtevo Jurija, pod kakimi pogoji zapusti Srbijo. Princ Jurij je naznanil vladni, da mu je zagotovil Pasić milijon frankov in da zapusti Srbijo šele, ko mu obljubljeno vsoto nakažejo.

C. IN KR. ARMADA.

Avstrija naroči v Nemčiji vojaški zrakoplov, ki se vodi.

»Leipziger Neueste Nachrichten« poročajo, da ko je dosegla svoj višek srbsko-avstrijska kriza in se je bilo bati, da

izbruhne vojska, je vprašala avstro-ogrška vlada nemško, če more odstopiti naši vladi zrakoplov, ki se dá voditi. Nemška vlada je odgovorila, da ne more takoj nabaviti Avstriji primerne zrakoplova.

Nadvojvoda Jožef Ferdinand v zrakoplovu na Francoskem.

Francoski listi se pritožujejo, da so 6. t. m. kar deževali nemški zrakoplovi na Francosko. Pri Nancyju se je izkrcal nemški zrakoplov iz Würzburga, drugi pri Mendonu iz Stuttgarta, tretji iz Berlina pri Arrasu, četrti iz Strassburga pri Dijonu. Zrakoplovce so francoske oblasti temeljito zaslišale, preiskale in nadzorovale, dokler niso zapustili Francoske. V Douvrend pri Dieppeju se je pa izkrcal zrakoplov, v katerem se je pripeljal avstrijski nadvojvoda Jožef Ferdinand v spremstvu nekega avstrijskega stotnika. Oba sta bila v avstrijskih uniformah. Vožila sta se 16 ur. Nadvojvoda in stotnika so francoske oblasti natančno zaslišale in preiskale. Francoska vlada je sklenila, da bodo morali zrakoplovi plačati carino, ki znaša za srednji zrakoplov 650 frankov. Zrakoplovci morajo tudi naznaniti svoje ime, poklic in namen vožnje v zrakoplovu.

Inženirski častniški zbor.

Ker primanjkuje vojni upravi inženirji, so sklenili, da se ustanovi inženirski častniški zbor, ki se pomnoži v miru: 1 podmaršal, 1 generalni major, 8 polkovnikov, 6 podpolkovnikov, 7 majorjev, 11 stotnikov, 11 nadporočnikov, vojaški stavbeni računski oddelek se pa pomnoži za 3 višje stavbene vojaške računske svetnike I. za 3, II. razreda, za 6 vojaških stavbenih svetnikov, za 27 višjih, za 12 računskih oficijalov, za 8 akcesistov, za 1 praktikanta.

Olajšave pri izkušnjah za štabne zdravnike.

Pri izkušnjah za štabne zdravnike nameravajo uvesti zdatne olajšave. Za štabne aspirante uvedejo informacijski tečaj.

Odpušteni rezervisti.

»Neues Wiener Tagblatt« poroča: Po Veliki noči prično odpuščati domov vpoklicane rezerviste. Do sredi majnika bo stanje armade normalno.

Poletne postaje vojaškega mapiranja.

Za letošnje vojaško mapiranje se ustanove sledeče poletne postaje: 1. oddelek: Rogatica in Strebenica v Bosni, 2. oddelek: Kotor in Dalmacija in Gačko v Hercegovini, 3. in 4. oddelek: Prad in Mals na Tirolskem, 5. oddelek: Foka in Gorazda v Bosni. Geodetska dela se pa vrše: pri Neunkirchnu na Spodnjem Avstrijskem, na Spodnjem Štajerskem in v sosednjih krajih na Koroškem, Kranjskem in na Hrvaškem, v notranji Tirolski in na progi Otočac—Benkovač.

Velike jesenske vaje v Nemčiji

vzbujajo tudi v Avstriji veliko zanimanje. Udeležijo se jih najbrže tudi nadvojvoda Franc Ferdinand, Vadiči bodo 1. bavarski armadni zbor, 13. württembergski in 4. bavarska divizija pod poveljstvom general-feldmaršala princa Leopolda bavarskega. Nasprotna armada bo sestavljena iz 3. bavarskega in 14. armadnega zbora. Vaje bodo posebno zanimive, ker se jih udeležita tudi dva Zeppelinova zrakoplova.

deljo popoludne. Ko bo stopil zvečer iz hiše na ulico, pristopite hitro k njemu in ga poprosite za kosček papirja. Pa vam bo gotovo izvelkel iz žepa konfiskovani plakat. Samo tako morete priti do njega.

Ko sem se napil in najedel — pil sem samo iz strahu, da ne bi bil osumljen veleizdaje — sem plačal in jo mahnil še v kavarno »Metropole«. Tu je namreč informacijski urad za vse novice sveta in tu sem upal, da bom največ zvedel, kaj je z onim skrivnostnim plakatom. Pa se tudi res nisem goljufal. Pri vseh mizicah so tiščali gostje glave skupaj in se pogovarjali samo o konfiskovanem plakatu. Okoli blagajničarke je stala pa cela gruča gospodov, uradnih in neuradnih, časnikarjev, častnikov in navadnih meščanov, ki so iz najbolj zanesljivega vira iskali podatkov in bližnjih podrobnosti o raznih svežih dogodkih, predvsem seveda o zadnji konfiskovanem plakatu. Gospodična blagajničarka je pa sedela tu v popolni zavesti svojega uradnega dostojanstva in delila informacije na vse strani.

»Torej, kako je s plakatom?« — jo vprašam, ko sem se prerinil do nje.

»Plakat je naročila srbska vlada, posredovala je pa srbo-hrvaška koalicijska. Tudi grof Bobrimjski je imel bajé svoje roke vmes. Saj veste. Tisti Rus, ki nabira prostovoljce za Srbijo. Iz nečega tajnega vira sem zvedela, da bo prišel nabirati

tudi prostovoljce za Ljubljano. Rusi imajo že prav, da ne pozabijo na Slovence.«

»Saj je že lansko leto pri nekem banketu na Bledu jako navdušeno napil slovenskim dekletom. Za Ljubljano se bo morda oglasilo več ruskih prostovoljcev, kot za vojno v Srbiji,« odvrnem ji jaz.

»Saj je Ljubljana tudi potrebna ruske pomoči. Menda ne bo ustrašilo Rusov, da so nam konfiskovali plakat? Izvoljki se je izrekel napram nemškemu poslaniku, da ne bo iz tega izvajal skrajnih posledic. Neko napetje med Avstrijo in Rusijo bo pa le nastalo radi konfiskovanega plakata.«

Ker nisem mogel od naše blagajničarke ničesar več zvedeti, sem se poslovil in sklenil, da grem v tej zadevi še naravnost k deželni vladi.

Več, kot ven vreči, mi ne morejo ničesar storiti. V tem slučaju bom pa spet na cesti, kot sem bil poprej in ne bom ničesar izgubil. — Tako sem se tolažil in dajal sam sebi poguma, kajti zavedal sem se, da sem se odločil k velikemu in nevarnemu koraku. Toda kakšno je bilo moje presenečenje, ko sem vstopil v pisarno gospoda deželno-vladnega nadkontrolorja.

Sprejem me je prijetno presenetil. Gospod so me pozdravili jako prijazno, ponudili stol, odprli škafčico za cigarete in vprašali, če kadim?

AVSTRO-OGRSKA.

Naslov bosansko-hercegovinski kralj.

»Ostd. Rundschau« poroča, da se je pričel pogajati avstro-ogrski vatikanski poslanik grof Szecsen z apostolsko stolico za podelitev naslova »bosansko-hercegovski kralj« cesarju Francu Jožefu. Papeževo dovoljenje je potrebno, ker je zadnji bosanski kralj l. 1401 dal pravico papežu, da določi naslednika.

Razpust čeških radikalnih organizacij.

Orožništvo je res 7. t. m. preiskalo vse organizacije češko-radikalne omladine. Zaradi protivojaške propagande so razpustili 270 organizacij. Razpuščena je tudi strokovna deželna zveza narodno-socialne mladine na Češkem, ki je imela 15 tisoč članov, katere glasilo je izhajalo v 12.000 izvodih. V Hostivarju je aretiran češko radikalni agitator Hudomel. Preiskali so tudi prostore češke radikalne ženske organizacije v Pragi. Pri načelnici so dobili 250 ljubavnih pisem. Zastopniki razpuščenih organizacij se pritožujejo.

Shod srednješolskih učiteljev

se je 6. t. m. zaključil. Prihodnji kongres se vrši v Ljubljani.

Sestanek našega cesarja z italijanskim kraljem.

Iz Rima se poroča, da se pripelje naš cesar v Benetke, kjer ga obišče na cesarski jahti »Miramar« italijanski kralj. Izključeno ni, da se to zgodi, ko bosta bivala angleški kralj in kraljica v Benetkah.

Nova prekršitev ogrsko-hrvatske nagodbe.

Zagreb, 7. aprila. Južna železnica na Hrvaškem je svoje delavce na progah od Brača do Pakraca in od Zidanega mosta čez Zagreb v Sisek podredila neposredno madžarski deželni bolniški blagajni, in sicer na podlagi zakonskega člena XIX. iz leta 1907. Sedaj bo imela madžarska oblast kontrolo nad hrvatskimi delavci in njihovimi društvi, v nasprotju z določbami glede okrožnih bolniških blagajn v Hrvatski in Slavoniji. To je dvojna očita prekršitev nagodbe.

NAŠI NOVI PODMORSKI ČOLNI.

Naši novi podmorski čolni, zgrajeni na Germania-ladjedelnici v Kielu so dolgi 342 m, široki 375 m, obsegajo nad vodo 237, pod vodo 300 ton.

Oboroženi so s 5 torpedi; da se potope, rabijo šest minut priprave, potopljenje samo se izvrši v 30 sekundah. Posadka sestoji iz 2 častnikov, 3 podčastnikov in 12 mož. Stroj razvije 600 konjskih sil, pod vodo jih gonijo elektromotorji 320 konjskih sil. Če se čolnu pod vodo kaj pripeti, spusti na površino plovno napravo, na kateri se nahaja telefon, s pomočjo katerega se ladja nad vodo zveže s podmorskim čolnom in izve, kaj se je pokvarilo. V čoln se pride le po stolpu, ki je iz jako močnih oklepov, kateri so saj pred lahkimi artiljerijskimi ognjem varni.

Ti čolni se na odprtem morju ne bodo bogve kaj rabili, ampak samo za obrambo obrežja. Izvrstno se bodo dali rabiti ob dalmatinskem obrežju, zavarovani od otočja. Vseh čolnov bomo imeli kmalu 6, prihodnje leto že 8.

POMOŠČENJE NA RUSKEM.

Peterburg, 7. aprila. Tukaj pričakujejo za Veliko noč obširno amnestijo. Administrativnim potom obsojene spuste

na svobodo. Govori se tudi o preosnovi policije v liberalnem smislu.

BOLGARI PROTI SRBOM.

Skopje, 7. aprila. Tu so Bolgari za jutri napovedali velik tabor, na katerem bodo protestirali proti srbskim silovitostim napram bolgarskemu prebivalstvu v Stari Srbiji.

Dnevne novice.

+ P. n. naročnike, ki še niso obnovili naročnine na »Slovenca«, opetovano prosimo, da store to čimprej, ker se sicer s koncem tega tedna prekine nadaljnje določanje.

+ Oglasi za velikonočno številko se sprejemajo najkasneje do petka, dne 9. aprila zvečer.

+ Za socialni kurz S. K. S. Z. se je priglasilo jako lepo število udeležencev. Ker prihajajo še razna vprašanja, javljamo, da je tudi drugim gospodom mogoče udeležiti se kurza, če tudi ne vse tri dni. Opozorjamo na to posebno gospode duhovnike z dežele in našo ljubljansko inteligenco.

+ O organizaciji katoliških Slovencev prinaša po dr. Krekovem predavanju v dunajski »Leonovi družbi« uvodni članek »Grazer Volksblatt«, ki ob tej priliki piše, da ta organizacija zasluži, da ji tudi Nemci posvetijo vso pozornost. »Mali narod komaj enega milijona je ustvaril krščansko-demokratsko gibanje, ki ga v kulturnem oziru brez dvoma postavlja na čelo Jugoslovanom.« »Vaterland« pripominja, da organizacija katoliških Slovencev postavlja mali, a žilavi slovenski narod pred kulturnim svetom v najlepšo luč. Iz tega lista tudi posnemamo, da se je po dr. Krekovem predavanju vnela živahna debata, katere so se posebno navzoči Slovenci udeležili. — To je pravi način, kako se dvigne ugled našemu narodu v monarhiji, ne pa tako, kakor delajo zlasti zadnji čas naši liberalci, ki lastni narod klevetajo in vlečejo v blato, kakor da bi bil že ves zapisan pokretastvu, brezverstvu in brezdomovinstvu. Hvala Bogu, da liberalni glasovi ne segajo daleč.

+ Plantanov konec. Notar Plantan je sedaj odločil tudi deželnozborni mandat dolenskih mest. Naj počiva v miru!

+ Imenovanje. Računski svetnik g. Anton Mrak je imenovan za višjega računsvetnika in računski revident g. Ivan Kováč za računskega svetnika pri finančnem ravnanstvu v Ljubljani. — Inspektor v begunjski kaznilnici g. Moric Hlans je imenovan za kontrolorja v mariborski kaznilnici.

+ O izseljevanju v Zedinjene države razpošilja notranje ministrstvo sledečo informacijo: Ker narašča zadnje mesece izseljevanje v Zedinjene države in ker se za to sodi, da so naseljevalne razmere v Ameriki ugodne, se naglašja, da to ni resnično. Razmere se sicer res počasi izboljšujejo v industriji in na denarnem trgu, a zdatno se razmere niso izpremenile na boljše in ni pričakovati, da se izboljšajo v bodočih mesecih. Izdatno izboljšanje se marveč pričakuje, ko se ustvari nov carinski tarif. Le malo delavskih kategorij bo dobilo ono delovno razmerje, ki ga pričakujejo. Zdatno lahko upajo na zaslužek le ženski posli, a le, če znajo angleško in nemško. Nekaj kmečkih delavcev rabijo tudi po nekaterih krajih v Ohio, Illinoisu

»Kadim pa kot... kot... kot« — Turek, sem hotel reči, a sem zadržal besedo na koncu jezika, ko sem se v zadnjem trenutku spomnil, da bi me to utegnilo spraviti na sum, da sem v zvezi z mladoturškim gibanjem, potem sem pa pristavil: »kot bi Tirolec knedeljine jedel«.

Gospod so bili z mojim odgovorom očitno zadovoljni, podali so mi cigareto in žvepljenke in ko sem si jo prižgal, so me vprašali, po kakšnem oprasku sem prišel.

Jaz odgovorim, da me kot reporterja najvažnejšega dnevnika devete dežele, zanima, kako stoji zadeva s konfiskovanim plakatom.

»To je jako lepo, da ste se potrudili k nam,« odvrne gospod; »kajti v naši deveti deželi pojde samo takrat prav in reelno, če bosta obe oblasti, časniška in izvrševalna, šli roka v roki. (Jaz pogledam debelo, ko zaslišim tako moderne nazore.) Kar pa zadeva omenjeno konfiskacijo, moram pripomniti, da imamo v naši deveti deželi nek paragraf, kateremu pravimo paragraf XIX. in ki veli, da so pri nas pred postavo vsi enaki. Torej ni mogoče pustiti, da bi za pivo veljale druge pravice, kakor pa za vino ali za žganje. Enaka pravica za vse. Na podlagi tega paragrafa pripravljamo sedaj odredbo, po kateri ne bo nobenemu gostu v gostilni dovoljeno piti manj piva, kakor pa vina

ali žganja. Ako bi dali natisniti na vaš plakat: Ne pijte piva, vina in žganja! bi ne imeli proti temu čisto nič, ker bi se ravnopravnost pred državo ne kršila.«

»Če je pa tako, bomo pa priredili drug plakat s tako vsebino in potem upamo, da nam visoka gosposka ne bo nasprotna.«

»Kaj še! Še podpirali bomo vaše prizadevanje. Jaz za mojo osebo pristopim takoj v vaše društvo in tudi vse sebi podrejeno osebje bom zapisal. Toda samo, ako boste stali na stališču, da se sme piti vse brez razločka ali pa nič. Toda ne nastopati proti pivu.«

—o—

Teden pozneje je priredilo društvo »Abstinent« svoj občni zbor. Udeležba je bila velika, kot še nikdar. Zapisnikarjem je bil izvoljen gospod deželno-vladni nadzornik, gospod deželno-vladni nadkontrolor so bili pa izvoljeni za blagajnika društva. Tudi mestna policija in gospodje od magistrata so se mnogoštevilno udeležili shoda in ponosno nosili na svojih suknjah znake abstinentov, knofelco z modro stekleno roko. Pa naj še kdo reče, da naša stvar ne gre naprej ali da nam visoki gospodje niso naklonjeni — vkljub konfiskovanemu plakatu.

Srednja včerašnja temp. 6·3°, norm. 8·1°.

Zaradi ogromne zaloge sveže, najmodernejše spomladanske in poletne konfekcije za dame, gospode, deklice, dečke in otroke prodajam že pričetkom sezije 1909 **tudi pod lastno ceno!** Na zahtevo pošiljam na deželo izbero tudi brez povzetja. — Naročila po meri za dame in gospode bodo najhitrejša in najfinejša na Dunaju izvršena.

Angleško skladišče oblek
O. Bernatovič
Ljubljana, Mestni trg št. 5.

SOMIŠLJENIKI! SOMIŠLJENICE!
Zahtevajte v vseh prodajalnicah in tobakarnah vžigalnice »Slovenske krščanske socialne zveze«: »V korist obmejnim Slovincem!« Kupujte te naše vžigalnice!

Zahvala. 995
Ob bridki izgubi našega ljubljenežina sina, brata, svaka in strica, častitega gospoda
Jakoba Sedmaka
župnika v Divači
izrekamo tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in mnogim udeležencem zadnjega spreveda kakor tudi za vse druge odkrite dokaze globokega sočutja najsrčnejšo zahvalo.
Posebno se pa zahvaljujemo častitim gospodom duhovnikom, kateri so se v obilnem številu udeležili, gospodoma nadučiteljima iz Divače in Škocijana za udeležbo šolske mladeži in gniljive govore ob gomili, cenjenim župljanom in pevcem divaškimi, darovalcem krasnih vencev ter vsem, ki so se blagega pokojnika spominjali v molitvi. Bog bodi vsem obilen plačnik.
Ljubljana, 7. aprila 1909.
Žalujoči oče, in ostali sorodniki.

Kristina Omersa roj. Bučarjeva naznanja v svojem imenu svojega malega sinčka **Franeka** in vseh drugih sorodnikov prebriskro vest, da je Vsemogočni k Sebi poklical predragega soproga, ozir. očeta, sina, brata, zeta in svaka, gospoda
Franja Omersa ml.
trgovca in posestnika
danes ob 7. uri zjutraj, po dolgi in mučni bolezni, previdenega s tolažili svete vere.
Pogreb predragega rajkega bode v četrtek, dne 8. aprila ob 1/2, 6. uri popoldne iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.
Sv. maše zadušnice se bodo brale v tukajšnji župnijski cerkvi.
Predrago pokojnika priporočamo v blag spomin in molitev.
Kranj, dne 7. aprila 1909.
994 1—1 **Žalujoči ostali.**

Zahvala. 1—1
Za vse ljubeznive dokaze iskrenega sočutja povodom bolezni in smrti našega iskreno ljubljenežina soproga, očeta, brata in strica, gospoda
Jurija Čemažar
posestnika
izrekamo vsem najtoplejšo zahvalo, predvsem se pa zahvaljujemo častiti duhovščini Trnovske cerkve, darovalcem krasnih vencev in sploh vsem, ki so se udeležili pogreba ter izkazali zadnjo čast nepozabnemu pokojniku.
Ljubljana, 8. aprila 1909.
Žalujoči rodbini
Čemažar in Šoštarčič.

Za slabokrvne in prebolele!
je najboljša pijača
Pristni marsala v steklenicah 7/10 litra po K 1.50.
Direktni uvoz. **Direktni uvoz.**
Za velikonočne praznike
najfinejšo vino WERMOUTH v steklenicah 7/10 litra po K 1.50.
in druga razna najfinejša vina v steklenicah priporoča
FRAN CASCIO, Ljubljana, v Šelenburgovih ulicah št. 6

A. LUKIČ 720 4—1
Pred škofijo št. 19
Priporoča svojo veliko, popolnoma svežo **najmodernejšo konfekcijo oblek** za gospode, dame, dečke, deklice in otroke po najnižjih cenah. — Postrežba solidna.

Pozor! Pozor!
Ugodna prilika za trgovca-zčetnika.
Oddajo se **prodajalniški prostori** za takoj z že dobro vpeljano špecerijsko trgovino v Ljubljani z vso opravo vred. Potreben kapital K 2000.—. Ponudbe je pošiljati na upravništvo tega lista pod naslovom „**prodajalna 100**“.
Steckenpferd-Iljino-mlečno-milo. 346 41-0
Najmilejše milo za kožo kakor proti pegam! Dobiva se povsod!
Išče se kompanjon 996 5—1
za žgalnico opeke, katera je blizu Ljubljane, oddaljena nekoliko od kolodvora. Zemlje je dovolj in prav dobra. Naslov pove uprava.

Največja zaloga oblek za gospode in dečke.
Izborni izdelki, po nizkih in stalnih cenah.
Velika izber blaga za izdelovanje civilnih
kakor tudi vseh uniformskih oblačil po meri.
A. Hunc Ljubljana, Dvorni trg 3.
Podružnica: Novo mesto.
422 100—1

Modni salon Just-Maschke 997 3—1
Židovske ulice 3
vljudno priporoča cenjenim damam svojo bogato zalogo najmodernejših pariških in dunajskih klobukov po najnižjih cenah. — Naročila in popravila se izvršujejo točno in ceno.

TRŽNE CENE.
Cene veljajo za 50 kg.
Budimpešta 8 aprila.
Pšenica za april 14.11
Pšenica za oktober 1. 1909. 11.40
Rž za april 1. 1909. 10.02
Oves za april 8.42
Koruzna za maj 1. 1909. 7.48
Efektiv: 5 dražje.

Ako kašljate,
če ste hripavi, zaslezeni ali nahodni, ako težko diha in se ponoči potite, kaže to, da ste se

prehladili ali dobili influenco, vendar utegnete imeti tudi ti simptomi važen pomen. Zato je potrebno, da preprečite nadaljne učinke in v vašo korist rabite domače zdravilo
Örkeny-jev lipov med (sirup), katerega hvalijo in priporočajo mnogi zdravniki. Mnogo zahvalnih pism potrjuje ta izborni učinek. Vzorčna steklenica **Örkeny-jev lipovega medu** (sirupa) stane K 3.—, velika steklenica K 5.—, 3 steklenice poštino prosto K 15.— po povzetju ali če se pošlje denar naprej.
Glavna zaloga za Avstro-Ogrsko
Lekarna pri „**Apostolu**“, Budapešta, Josefsring št. 64, 900
Depot 30. 7—1

Imate ozeblino, kurja oca in trdo kožo?
Trpite na potenju nog ali zoprnem duhu? Ena kopelj za noge
Chiragrinom

Vas takoj oprosti. 1 zavoj za dve kopelji 30 vin. Dobi se v lekarni Trnkoczy, drogerijah Kanc, Berjak & Šober ali v boljših prodajalnah ali pa naravnost z drogerije v Gradecu, Sackstrasse 3. K 423 20—3

Priporočam **pristno** 891 5—1
Istrijansko vino
lastnega pridelka na debelo po nizkih cenah in v zaprtih steklenicah **belo po 56 vinarjev liter rdeče „48“**
Skladišče je v Sp. Šiški št. 21 „**Pod smreko**“.
Ivan Pužar.

Še neka vinskih sodov
iz hrastovega in kostanjevega lesa, prav dobro ohranjenih in močnih v obsegu 150, 600, 700, 800, 900, 1400, 1500, 1600 do 5000 odda po primerni ceni tvrdka **M. Rosner** in drug, veležagarnja sadja, Ljubljana poleg Koslerjeve pivovarne. 295 156—

Podružnice Spljet, Celovec in Trst
- Delniška glavnica - K 3.000.000.
Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeve ulice 2
sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter je obrestuje po čistih 4 1/2 %
Kupuje in prodaja srečke in vse vrste vrednostnih papirjev po dnevnem kurzu.
Podružnice Spljet, Celovec in Trst
- Rezervni fond - K 300.000.